

Varkenshouderij: klein herstel inkomens

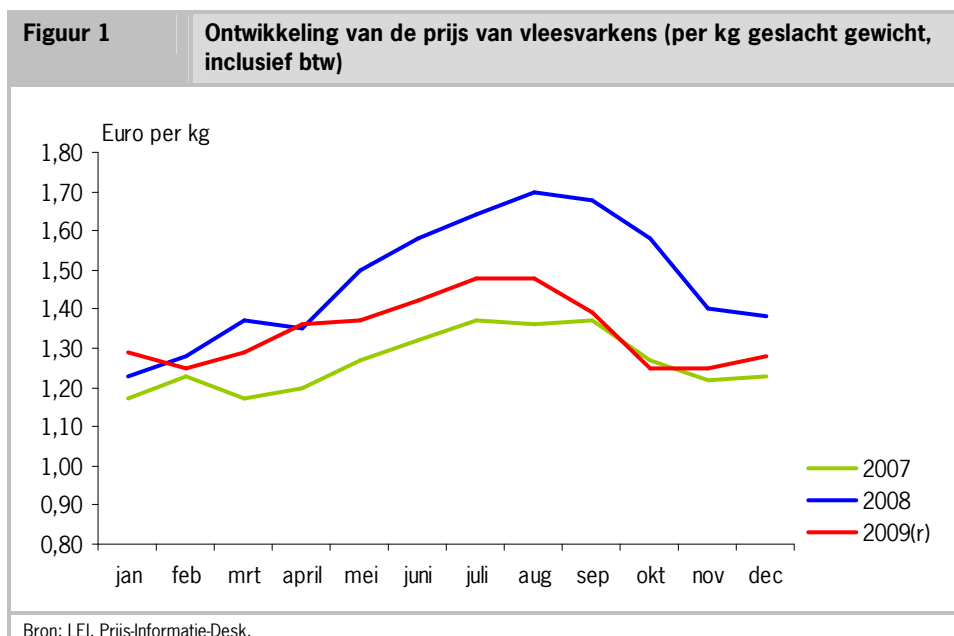
Arjan Wisman

In de varkenshouderij loopt het beeld voor 2009 sterk uiteen. De marktprijzen van biggen vielen in 2009 hoger uit dan in 2008, die van varkensvlees daarentegen niet. Voor de vleesvarkensbedrijven en de gesloten varkensbedrijven leidt dat tot een inkomensdaling.

Vleesvarkenshouderij

Het seizoenspatroon van de vleesvarkensprijzen was in 2009 vergelijkbaar met dat van 2008, maar dan op een lager niveau (figuur 1). Het aanbod van slachtvarkens in de EU-27 daalt in 2009 naar verwachting met 1,5% á 2% vergeleken met 2008. Ook in Nederland neemt het aantal slachtingen af. Dat komt vooral door een hogere export van slachtvarkens. De recessie geeft weinig hoop op een snel herstel van de markt. De consument bekijkt op de uitgaven en zoekt goedkopere alternatieven. De vleesvarkenshouders zaten in de tang van hogere aankooprijzen voor biggen (+8%) en lagere verkoopprijzen voor vleesvarkens (-9%). De combinatie van hogere aankooprijzen en lagere opbrengstprijzen pakt in 2009 erg negatief uit voor het saldo en inkomen van de vleesvarkenshouders (tabel 1). Wel positief zijn de gedaalde voerprijzen (-20%): de vleesvarkenshouders betaalden op jaarbasis 41 euro per vleesvarken minder aan voer dan in 2008. Uiteindelijk valt het saldo van vleesvarkens in 2009 naar verwachting 28 euro lager uit en komt uit op 50 euro per dier per jaar. Van die daling valt 11 euro te wijten aan de hogere biggenprijzen.

De ongunstige prijsontwikkeling leidt tot een negatief inkomen, na een opleving in 2008 (tabel 2). Voor de vleesvarkensbedrijven wordt het inkomen geraamd op -5.000 euro per onbetaalde arbeidskracht, een daling van 34.000 euro. Gemiddeld zal er volgens raming bijna 30.000 euro per bedrijf worden ontspaard. Daardoor wordt opnieuw ingeteerd op het eigen vermogen. Bedrijven moeten meer vreemd vermogen aantrekken, waardoor de financieringslasten hoger worden. In de afgelopen jaren is de gemiddelde solvabiliteit al flink gedaald als gevolg van de lage inkomens.

Tabel 1	Kengetallen in de varkenshouderij a)		
	2007	2008 (v)	2009 (r)
Zeugenhouderij			
Saldo per zeug per jaar	153	330	470
Opbrengstprijis per big	36,10	42,30	45,80
Kostprijs per big	49,10	49,40	46,60
Vleesvarkenshouderij			
Saldo per vleesvarken per jaar	46	78	50
Opbrengstprijis per kg geslacht gewicht	1,21	1,41	1,29
Kostprijs per kg geslacht gewicht b)	1,39	1,45	1,34
Kostprijs per kg geslacht gewicht c)	1,53	1,57	1,44
a) bij werkelijke BTW-situatie; b) op vleesvarkensbedrijven; c: op gesloten varkensbedrijven.			
Bron: Informatienet.			

Zeugenhouderij

De zeugenhouders kijken terug op een verder herstel van de resultaten in 2009. Het saldo van de zeugenhouderij is verbeterd dankzij lagere voerprijzen en hogere biggenprijzen (tabel 1). De hoge biggenprijs van begin dit jaar verliest in de loop van het jaar wel steeds meer terrein. Op jaarbasis zijn de biggen per saldo circa 8% duurder dan in 2008 en komen uit op bijna 46 euro per stuk. Ook de verkochte slachtzeugen zijn in 2009 iets duurder geworden, maar dat geldt eveneens voor de aankooprijzen van opfokzeugen. De kostprijs per big is vooral gedaald door lagere voerprijzen (-18%). Dankzij de gunstige oogst van 2008 zijn vanaf vorig jaar augustus de graanprijzen flink teruggelopen. De prijsdaling zette in het lopende jaar door. De voerkosten zijn daarmee met ruim 100 euro per zeug per jaar gedaald.

Tabel 2	Rentabiliteit en inkomen op varkensbedrijven			
	Totaal varkens- bedrijven	Fokvarkens- bedrijven	Vleesvarkens- bedrijven	Gesloten varkens- bedrijven
Opbrengst per 100 euro kosten				
2007	77	74	80	78
2008 (v)	92	91	94	91
2009 (r)	90	98	85	88
Inkomen uit bedrijf (x 1.000 euro per onbetaalde a.j.e.)				
2007	-47	-58	-27	-51
2008 (v)	12	9	29	0
2009 (r)	10	50	-5	-9
Besparingen (x 1.000 euro per bedrijf)				
2007	-97	-124	-57	-119
2008 (v)	-22	-25	0	-52
2009 (r)	-21	26	-29	-64
Bron: Informatienet.				

De biggenproductie per zeug wordt iets hoger geraamd, nadat in 2008 het aantal grootgebrachte biggen al met 1,4 big per zeug is gestegen. Het saldo zal dankzij de gunstige ontwikkelingen met 140 euro per zeug per jaar toenemen. Daardoor zal het inkomen op gespecialiseerde fokvarkensbedrijven in 2009 stijgen naar 50.000 euro per onbetaalde arbeidskracht (tabel 2). Volgens de ramingen voor 2009 wordt er op een gemiddeld bedrijf 26.000 euro bespaard. Dat is een duidelijke verbetering ten opzichte van 2007 en 2008, de jaren met ontsparingen.

De gesloten varkensbedrijven hebben in 2009 te maken met lagere inkomens en besparingen dan in 2008. Die daling is wel kleiner dan bij de vleesvarkensbedrijven, maar het contrast met de zeugenhouderij is dit jaar erg groot.

Meer informatie:

Rapport 2009-088 *Actuele ontwikkeling van resultaten en inkomens in de land- en tuinbouw 2009*